BUREEL EN REDACTIE
DRUKKERIJ COLLÉE
— (Naaml. Maatsch.) —
TONGEREN.
Abonnementsprijs fr. 7.50
Telefoon 12
15 centiemen het nummer.
Postcheks rekening nr 84855.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :
Voor de aankondigingen buiten de provinciën Limburg en Luik, wende men zich uitsluitend tot de *Agence Havas*, 13, Boulevard Adolphe Max, BRUSSEL ; 8, Place de la Bourse, PARIJS en 6, Bream's Buildings, LONDEN. E. C. 4.

TONGEREN, 16 DECEMBER 1922.

De personen die een abonnement aan den *Postrijder* nemen voor het jaar 1923, zullen het blad kosteloos ontvangen van den dag hunner inschrijving tot 31 December aanstaande.

RAADSELPRIJSKAMP

Men leze verder in ons blad de voorwaarden van onzen raadselprijskamp, voor onze geabonneerden, waarbij verschillende schoone prijzen te winnen zijn.

DE DRUKPERS.

Men kan niet genoeg aan de katholieken herinneren en herhalen, dat het een kristen mensch verboden is slechte gazetten en schriften te lezen, te leenen of te verkoopen. Men moet er zelfs nog bijvoegen, dat het ook verboden is aan ieder katholiek met naam en daad zelfs wanneer het geschiedt met voorwendsel van handel en nijverheid, aankondigingen te doen opnemen door gazetten of schriften die de zeden schenden of den godsdienst aanvallen.

Wie een oogenblik nadenkt, zal moeten bekennen dat zulke gazetten koopen of er aankondigingen in plaatsen eene ondersteuning geven is in het slechte werk van leugen, ongodsdienstigheid en zedeloosheid, dat door die bladen wordt verricht.

't Is de ziel van ons volk helpen vergiftigen : 't is zijn eigen godsdienst helpen bevechten door met katholiek geld zulke bladen in 't leven te houden. Een ware katholiek mag zich niet plichtig maken aan zulke zaak.

En nochtans, vervulde ieder katholiek daarin zijn plicht, werd geen enkel slechte gazet meer gekocht door een katholiek, reeds morgen zou er meer dan een slechte gazet ophouden te verschijnen.

Een katholiek zou nog meer moeten doen. Niet alleen zou hij geen slechte gazet mogen koopen, maar indien hij zijn plicht wel begreep, zou hij tevens de goede drukpers moeten steunen. Dat is broodnoodig. Niet om onzen winkel te doen draaien brengen wij dat in, maar wel omdat ieder katholiek werker weet dat de slechte druksels zooveel kwaad aan geloof en zeden doen.

Gij kunt u onthouden van slechte gazetten te lezen en te verkoopen, gij kunt u op de goede gazetten abonneeren, ze bij kennissen, vrienden en familieleden aanbevelen en binnen brengen, ook kunt gij ze geldelijk ondersteunen.

oogenblik gekomen om handelend op te treden; 't is op dees tijdstip van 't jaar dat de abonnementen vernieuwd worden.

Wijst dan de slechte gazetten de deur; vlucht ze als vergif, voor u, uwe kinderen, uwe familie.

Landbouwers, handelaars, burgers, werklieden, wier belangen ons blad verdedigt onder steunt *De Postrijder*.

Gij kunt zulks : met ons blad te koopen ; te lezen en te verspreiden ; met er uwe aankondigingen in te plaatsen.

Prijs voor gansch het jaar : **7.50 Fr.**

Men kan zich abonneeren ten bureele van dit blad, bij de briefdragers en in alle postkantoren.

Het Hoogeschoolvraagstuk

De oplossing van het vraagstuk der Vlaamsche Hoogeschool lijdt veel last, alhoewel er geen mensch meer is in heel België die de noodzakelijkheid aan een hooger Vlaamsch onderwijs betwist. En dat komt omdat een oplossing wordt geëischt die de eenheid van België in gevaar brengt, en omdat, gedurende de twee kiestrijden die we sinds den oorlog doortrokken, de kandidaten de geesten zoo hebben opgedreven dat, nu ze voor de werkelijkheid staan, het hun onmogelijk is hun woord te eten, alhoewel zij er vreeslijk staan op te knabbelen. Konden ze voor die menschen nu de geheime stemming invoeren, er zou 'n luide lach in hun keel groeien en 't land zou er wel bij varen.

* * *

Toen de kwestie der Gentsche Hoogeschool in de Kamer te berde kwam, meende iedereen dat de bespreking kort en bondig zou zijn. Immers, de geesten waren binnen, en vooral buiten de Kamer, al genoeg opgehitst, om ze wekenlang door eindelooze twisten nog meer op te jagen.

Er is ten andere veel ernstiger werk te doen: wij staan voor het zeer dringend onderzoek der budjetten, en als een land met bankroet bedreigd wordt dan zou de Kamer zich hoofdzakelijk met de openbare financies moeten bezig houden.

Talrijke nieuwe amendementen en voorstellen zijn verleden week ingediend geworden, die, moesten zij allen besproken worden, geen einde aan de twistvraag zouden stellen.

Toen heeft de eerste minister, M Theunis, gevraagd de openbare bespreking tot Donderdag 14 December te verdagen, en de week die alzoo vrij werd, te besteden om zich in de bijzondere kommissie t'akkoord te stellen. Hij heeft geen ongelijk gehad : op het oogenblik dat de opperste belangen van België's bestaan, en van de Duitsche vergoedingen te Londen moeten behandeld worden tusschen de Bondgenooten mogen wij niet langer aan den vreemde het spektakel eener bespottelijke kijverij en eener zeer jammerlijke oneenigheid geven! Moesten de eerste ministers, die te Londen bijeenkomen zekere uitlatingen van dezen of genen Kamerheer al te letterlijk opvatten dan zouden zij een zeer ongunstig oordeel vellen over ons politiek besef, en ons die kwajongensstreken misschien duur kunnen betaald zetten.

* * *

De heer Theunis gaf dus de heeren der Commissie een dag of acht tijd om te... studeeren! Met de massa der amendementen bleek dat wel noodig.

Er waren toch :

1) Het amendement Helleputte ;
2) Dit van ridder de Wouters d'Oplinter ;
3) Dit van M. Hallet ;
4) Dit van MM. Max en Hymans ;
5) Dit van M. Mechelen (Lamborelle-Van Isacker-Boucherij) ;
6) Dit van M. Van Hoeck ;
7) Dit van M. Van Cauwelaert op zijn voorstel ;
8) Het amendement Segers, enz.

Vrijdag hield de Commissie hare eerste zitting, en de volgende beslissingen werden er genomen :

Het beginsel der vervlaamsching van de (amendement Helleputte) dat er **bijkomende Fransche lessen** zullen zijn — werd aangenomen met 7 stemmen tegen 5. M. de Liedekerke, kath. Waal, stemde met de meerderheid. M. Pirmez, kath.-Waal, met de minderheid.

Het amendement Segers werd verworpen met 7 stemmen tegen en 5 voor.

Het beginsel der **Fransche leergangen, met exaam daarover**, aangenomen met 7 stemmen tegen 5.

Het **stelsel der ontdubbeling** haalde slechts 5 stemmen ; 7 stemden tegen.

De grootste neerlaag leed het beginsel eener **nieuwe Hoogeschool**, 't zij te Antwerpen, 't zij te Gent ; het werd verworpen met 8 stemmen tegen 4, daar M. Pirmez met de meerderheid stemde.

Het stelsel der ontdubbeling werd verworpen en dat der vervlaamsching van Gent werd aangenomen ; valt nog te vinden de formuul over de Fransche kursussen hun aantal en de aard ervan en de vraag of zij facultatief of verplichtend zullen zijn.

* * *

Nieuwe vergadering der Taalcommissie.

De taalcommissie vergaderde opnieuw Maandag namiddag. Minister Nolf woonde de vergadering bij.

Verscheidene vragen werden door M. Destrée aan M. Nolf gesteld. Uit het antwoord van den minister blijkt namelijk het volgende :

« De vier faculteiten van Gent tellen ongeveer 400 studenten. Eene ontdubbeling zou dus zeer lastig vallen. Men kan ontdubbelen daar waar de professoren tweetalig zijn. In de faculteit der rechten hebben reeds 8 professoren, op 12 zich bereid verklaard hun lessen in het Vlaamsch ook te geven.

Voor wat aanvullende leergangen betreft, men moet ofwel een nieuwen leergang inrichten en dat is een overlast ; ofwel is het een fransche leergang en dat is tweetalig onderwijs. Voor chemie en wiskunde is het niet mogelijk aanvullende leergangen uit te denken.

Aan de vraag of het voorstel Hallet-Helleputte de kennis van het fransch zou verzekeren, antwoordde de minister : Indien de student fransch kent, ja, anders niet. Alles hangt van den leeraar af. Indien zijn leergang interessant is zullen de studenten hem volgen, gelijk in welke taal. Voor het hooger onderwijs is het gebruik der moedertaal min onmisbaar dan in het lager onderwijs. Een dokter moet de taal van zijn midden kennen, maar om zijne studies voort te zetten, moet hij eene wereldtaal bezitten, dat is in België het fransch.

Dan werd het ontwerp besproken.

Art. 1 zou luiden : Aan de Hoogeschool van Gent wordt het onderwijs gegeven in 't fransch en in 't vlaamsch, voor de leergangen van burgerlijk genie en « arts et manufactures ».

Art. 2 Hier komt dan de tekst die vrijdag aangenomen werd, met zeer lichte wijzigingen onder opzicht der bewoording.

Art. 3. Zelfde tekst als in 't voorstel Van Cauwelaert, maar het artikel wordt als « voorbijgaand » beschouwd.

De andere artikels blijven zooals vroeger uitgenomen dat art. 6 wegvalt.

Eene stemming werd dan afgenomen. Het voorstel werd aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Stemden tegen : MM. Destrée, Bertrand en Hymans.

Stemden vóór : MM. Tibbaut, Pirmez, Poullet, Heyman, Ramaekers, Helleputte, de Liedekerke en Bouchery.

M. Fischer was afwezig.

* * *

Dinsdag namiddag kwam de Taalkommissie een laatste maal bijeen, onder voorzitterschap van den h. Tibbaut.

De teksten, die Maandag aanvaard werden met 8 tegen 3 stemmen, werden vastgelegd in een definitieven vorm. Aan den geest zelf der teksten werd geen wijziging toegebracht.

De wet bepaalt dus, dat de vier fakulteiten der Gentsche Hoogeschool vervlaamscht worden, dat de scholen voor Burgerlijke Bouwkunde en voor Kunsten en Ambachten verdubbeld worden, dat verder een aanvullend en niet verplichtend Fransch onderwijs, waaraan 60 uur teit zal ingericht worden en dat een Fransch examen zal afgelegd worden ofwel over den bijvoeglijken leergang, dien zij zouden gevolgd hebben, ofwel over den leergang, dien zij zullen verkiezen.

M. Destrée vindt dat de oplossing der commissie niet aan te nemen is, en M. Hymans, de leider der liberale linkerzijde, verklaarde de oplossing door en door slecht, en zal ze uit al le kracht bekampen. Er werd zelfs gesproken van ministerieele crisis, daar er gemompeld werd dat de liberale ministers hun ontslag zouden geven MM. Masson en Neujean, hierover ondervraagd, verklaarden dat er niets van was. Eene vergadering der linkerzijde heeft plaats gehad om de houding vast te stellen die de liberale groep zal aannemen in deze kwestie.

Het feit te Lourdes.

Gedurende vier maanden is er te Lourdes veel en vurig gebeden, dag en nacht.

En de hemel gewaardigde te antwoorden aan de aarde. Een heerlijke krans van wonderen is door die gezegende weken geslingerd.

Eenige zijn zichtbaar geweest en gekend. Maar hoeveel andere zijn slechts gekend van de ziel en God. We spreken van zoovele bekeeringen.

Alle mirakuleuze genezingen zijn niet officieel erkend door het Bureel der Geneeskundige Bestatigingen. Zelfs doktors zeggen dat het Bureel overdrijft en al te streng is. Onverbiddelijk wijst het alle genezingen af, die niet zijn tot stand gekomen door het herstel van een bedorven orgaan. Voor de minste kleinigheid wordt het onderzoek uitgesteld tot het jaar daarop. Verscheidene gevallen worden kortweg door deze moeilijke onderzoekers geweigerd.

Bij de laatste Fransche bedevaart zijn zes genezingen door het Bureel erkend.

De 19jarige Riovalen, die door de ontwrichting der rechter knie, en door het feit dat zijn een been langer was dan het andere, mank liep, verliet de baden op beenen van gelijke lengte en met flinken stap.

De 20jarige Eugenie Couillette, die leed aan vreeselijke kliergezwellen en hersenontsteking, en in zeer ellendigen staat te Lourdes aankwam, stond, tijdens het voorbijgaan van de processie plots genezen op.

Martha Gittun, die op het dijbeen groote wonden droeg door de tering veroorzaakt, zag ze in het bad tot kleine lidteekens wegkrimpen.

Madeleine Rouxel, teringlijdster in het laatste stadium en te Lourdes ondergebracht in het gasthuis, waar enkel stervenden worden opgenomen, herkreeg de volle gezondheid bij den zegen met het Allerheiligste.

Alice Tarpille die zich door Pott-ziekte amper in een gipsverband kon voortbewegen, was bij het verlaten van een bad plots geheel genezen.

De wonderbaarste genezing was die van Marguerite Mortel. Zij was teringlijdster in den hoogsten graad, kon sinds de laatste veertien dagen enkel in het leven blijven dank aan met zuurstof gevulde ballons, en kon niets anders nutten dan ijsdranken. Ofschoon door hevige bloed-puwingen afgemat, wilde de ongelukkige naar Lourdes. Bij hare aankomst moest het H. Oliesel haar toegediend worden. Zij is vertrokken geheel genezen, met goeden eetlust. Geen spoor van de ziekte meer te erkennen.

* * *

Elk van deze wonderen bevat twee of drie kenmerken welke Dr De Bel, voorzitter van het bureel van bestatigingen te Lourdes, vroeger heelkundige aan het St Jozefshospitaal te Parijs, wetenschappelijk vaststelt als zijnde het goddelijk merk der genezing.

Deze drie kenmerken zijn :

1) Verschijning van deelen die in het lichaam niet bestonden ;
2) Verdwijning van deelen die wel bestonden ;
3) Plotse ommekeer in de levensdeelen ;

Of kortom, schepping of vernietiging van stof en uitsluiting van den tijd.

samengaan met de bewezen natuurwetten.

Zoo vereeuwigt zich dus het feit van Lourdes.

Werden zulke schitterende betoogingen van godsvrucht, zulke wondere en herhaalde bovennatuurlijke feiten door de geschiedenis der oude tijden meegedeeld, dan zouden de vrijdenkers ze verslijten voor legenden, vertelsels en verbeelding.

Maar het zijn gebeurtenissen van den dag, waarvan de waarheid en de werkelijkheid klaarblijkend is, en den controle opstaanden voet mogelijk.

Men zou zeggen dat in onzen tijd van wonderbare ontdekkingen en vooruitgang, maar ook van dollen hoogmoed, God, de openbaring van het bovennatuurlijke wil aanpassen aan den vooruitgang van 's menschen geest, om ook die vooruitgang te doen dienen tot staving van het bovennatuurlijke, — en ook de vrijdenkers tot in hun laatste verschansingen wil bestoken.

Van dat standpunt uit gezien, is Lourdes het groote Teeken door God aan ons geslacht voorbehouden. De katholieken van heel de wereld, want heel de wereld weerkaatst de echos van Lourdes, moeten er zich op toeleggen in dat Teeken te overwinnen, willen zij de wereld het ongeluk besparen, te worden veroordeeld door dat Teeken !

BUITENLAND.

Rusland.

Hoe het met de hulpverleening aan de uitgehongerden gesteld is.

De « Izwestia » meldt :

Volgens officieele gegevens versterkt de American Relief Administration op het oogenblik dagelijks 950,000 porties voedsel aan kinderen en zieken. Ofschoon in het najaar besloten is tot geleidelijke opheffing van de hulp aan Rusland, blijft de A. R. A. haar werk voortzetten en vindt zij het zelfs noodzakelijk hare hulpinrichting uit te breiden, teneinde in staat te zijn in Januari 1923 twee millioen menschen te voeden.

Het Nansen comiteit is bereid 422.000 kinderen van voedsel te voorzien. De Engelsche en andere Amerikaansche hulpinrichtingen zullen 200,000 personen voor hare rekening nemen. Het comiteit der Amerikaansche Joden « Dzoint » heeft bij de A. R. A. 3 millioen rantsoenen aangekocht om hiermede de bevolking van de het meest door ziekte en honger geteisterde gouvernementen te voeden. De Katholieke missie zal 100,000 personen verzorgen.

De buitenlandsche hulpinrichtingen zijn verder voornemens de arme Russische bevolking van kleeren, geneesmiddelen en landbouwgereedschappen te voorzien.

Duitschland.

Wat de bezettingstroepen aan mobilier, enz. noodig hebben.

In de betrokken commissie van den Rijksdag heeft de sociaal-democratische afgevaardigde Stücken verslag uitgebracht over het beheer van het Rijksvermogen in het bezette gebied. Hij verklaarde daarbij onder andere dat thans door de bezettingstroepen en overheden bezet zijn 207 gemeenten (in vredestijd zijn er in dit gebied slechts 30 garnizoenen). In den tijd van een jaar en negen maanden (Herfst 1921 tot Zomer 1922) heeft het Rijk aan Kamers, meubelen, enz. moeten leveren : 1400 salons, 2600 studeerkamers, 5000 eetkamers, 10.300 slaapkamers, 4600 keukens met het noodige gerei ; 180 clubameublementen, 2900 clubfauteuils, 1800 rieten meubels, 6300 rieten fauteuils, 2100 gestoffeerde stoelen, 2300 bedden en 3500 kinderbedjes, 5900 kleerkasten, 3400 waschtafels, 3000 tuin-stoelen.

Onder deze hoeveelheid is niet gerekend het meubilair in opgeëischte woningen en kasteelen.

De stoutmoedigheid der bandieten.

De nachtelijke overvallen te Berlijn nemen schrikbarend in aantal en omvang toe. Ook vrouwen gaan thans aan deze gewelddaden meedoen. Zaterdagnacht werd de koopman Rosenthal te Zechlendorf in de buurt van het station door een vermomde vrouw met een stuk ijzer neergeslagen en van al zijn hebben

Een getrouwde vrouw, Anna Hüfke uit Neukoln werd Zondag aldaar door een goedgekleeden man aangesproken, die haar beleefd verzocht haar pelsmantel af te doen, en dit kleedingstuk aan hem te geven. De vrouw trachtte zich te verweren, doch de vreemdeling rukte haar den pelsmantel af, en ging er mee vandoor. Na een wilde achtervolging werd hij door het publiek gegrepen. Hij bleek een slagersknecht uit de Forststrasse te zijn.

In den nacht daaropvolgende werd een koopman in de Gross Görschenstrasse door twee mannen overvallen die hem neersloegen, en van alles beroofden.

Een andere koopman in Weissensee zag toen hij na een drukken dag huiswaarts keerde, op den hoek van een straat twee revolverloopen op hem gericht ; hij moest alles afgeven, wat hij dien dag verdiend had.

Geen uur later werd in het Treptower een andere handelaar door twee vrouwen mishandeld en uitgeplunderd.

Een buitengewoon brutaal stukje werd dienzelfden nacht te Melchow in de buurt van de kolonie Biesenthal uitgehaald. Daar hoorden spoorwegbeambten uit het bosch om hulp roepen. Zij gingen er op af, en vonden een jongen man met zijn das aan een boom vastgebonden, terwijl zijn handen op den rug waren gebonden. Hij was daarbij uitgekleed tot op hemd en kousen na. Na uit deze onaangename positie verlost te zijn vertelde hij, dat hij den vorigen dag uit het Rijnland naar Berlijn was gekomen. Aan het Lobrter Bahnhof waren twee jonge mannen op hem toegekomen, die hem vroegen of hij wat verdienen wilde, door hun koffer te dragen. Zij lieten hem naar Melchouw loopen, en grepen hem daar in het bosch plotseling aan, bonden hem vast en kleedden hem tot het hemd uit.

Van deze jongelieden ontbreekt evenals van de andere bandieten, elk spoor.

Engeland.

De Ilford moordzaak. — Een vrouwelijk monster. — Met overgroote belangstelling volgt men te Londen het moordproces tegen Mrs Edith Thompson en Frederick Bywaters, dat voor de Old Baily begonnen is.

De na-oorlogsche jaren hebben zich tot dusver reeds door een groot aantal geruchtmakende moordzaken gekenmerkt ; maar deze gruwelijke historie overtreft in de politieke aandacht alle vorige. « The Ilford Murder » is een moeilijk-te-evenaren specimen.

De oorzaken van het drama zijn eenvoudig genoeg. Het in 1915 gesloten huwelijk tusschen Edith Jessie Graydon en Percy Thompson was aanvankelijk gelukkig, maar in latere jaren ontstond een verwijdering en kwam de echtgenoote in betrekking met zekere negentienjarige Frederick Bywaters, die haar minnaar werd.

Weldra ontstond tusschen de twee misdadige minnaars het plan om den echtgenoot uit den weg te ruimen, dit werd verwezenlijkt op 4 October 1922, toen even na middernacht in een donkere straat in Ilford het lijk van Percy Thompson werd gevonden.

Hij was gedood door dolksteken in den rug en in de borst, en de eenige die in zijn nabijheid werd gevonden was zijn vrouw die juist met hem van een Londenschen schouwburg was teruggekeerd. Het was op haar hulpkreten dat eenige late wandelaars toesnelden en het slachtoffer vonden, badend in bloed, terwijl de vrouw in een toestand van wilde zenuwoverspanning verkeerde en verklaarde dat zij « niets gezien had ».

De thesis van den Soliciter-generaal Mr Inskip, die als openbaar aanklager optreedt, is dat Bywaters den moord pleegde. Het grootste deel der aanklacht treft niettemin de vrouw. Terwijl aan beiden het plegen van moord met voorbedachten rade ten laste gelegd is, wordt Edith Thomson bovendien nog beschuldigd van pogingen om haar echtgenoot door vergif, om het leven te brengen.

* * *

Deze vergiftigingspogingen zijn afdoende bewezen. Inderdaad, men heeft de hand kunnen leggen op de brieven die Edith Thompson schreeft aan den jongen dien zij in haar macht had en deze brieven zijn ... getuigen tegen dit vrouwelijk monster.

Zij poogde verscheidene langzaam-werkende vergiften, maar gelukte niet. De brieven vermelden vooral uitvoerig de uitslagen van haar pogingen met glassplinters in het voedsel van Thompson. Zij vertelt hoe zij er de glazen peer van een electrisch lampje voor gebruikte, en hoe verscheidene malen Percy ongesteld werd. Maar daar bleef het bij. Welk een koelbloedig monster deze vrouw is blijkt uit de volgende regels :

« Donderdagavond lag hij op de sofa, en zei dat hij stervende was en wenschte te sterven. Volgens hem had hij weer een hartaanval, en het was mijn schuld. Lieveling, ik moest daarom wel lachen, want ik wist immers dat het geen hart-aanval kon zijn ! Toen hij zag dat zijn woorden geen uitwerking op mij hadden, sprong hij op en voer uit. »

In een anderen brief zegt de vrouw : « Ik was vol hoop op resultaten van de glaspeer, en paste een groote hoeveelheid toe, allemaal groote stukken, maar het had geen effect. Ik voel mij teneergeslagen en ongelukkig.. »

Uit andere brieven blijkt dat de man haar pogingen vermoedde. Hij had zelfs tegen familieleden gezegd : « Ik zal een natuurlijken dood sterven, en geen anderen. Ik ben als de kat met de negen levens. » Mrs Thompson voegde er aan toe, in haar brief : « Hij herinnerde aan een geval in zijn jeugd, toen hij bijna omkwam

---

MENGELWERK VAN « *DE POSTRIJDER* »

— 9 —

DE WAPENSMID

VAN

KAREL DEN STOUTE

Geschiedkundig volksverhaal

uit het Burgondisch Tijdvak (XVe Eeuw)

DOOR HENDRIK DE ZEINE.

De vorst bezag den geknielden onderdaan met fonkelenden blik en vroeg kort :

— Welhoe, meester, hebben wij uwe dochter ? Wat wil dit beduiden ?

— Ach ! Genadige heer hertog, hernam de door diep wee als gefolterde vader, gij kent mijne Ludwina, welke gij reeds meermaals hebt gezien. Weet, o machtige heer, dat men haar gisteren avond, toen zij de kerk van Sinte Walburga verliet, onmeedoogend heeft geschaakt. Zij werd gescheiden van hare dienstmeid, welke de booswichten in eene naburige straat nedersloegen en mijn onschuldig kind werd weggevoerd ! Waarheen ?... Door wien ? Ik weet het niet !

De hovelingen en hofdamen bezagen elkander nogmaals en terwijl de eersten schalk glimlachten met dit voor hen behagelijk « avontuur », lieten de tweeden hun innig medelijden overholen blijken.

Hertog Filip wenkte met de hand en zegde :

— Sta op, meester. Ik zie niet geerne dat mijn forsche wapensmid, mijn Cycloop geknield voor mij nederligt. Sta op en verhaal mij dit gebeurde.

Zegher richtte zijne hooge gestalte op en met beide handen aan zijne brandende borst geslagen, herhaalde hij :

— Mijn kind, mijne lieve Ludwina is spoorloos verdwenen. Zij werd niet meer gezien na de godsdienstige plechtigheid in de Sinte Walburgakerk. Ik smeek u, genadige heer hertog, doe mij mijne dochter weder vinden. Geef mij gerechtigheid !

— Zeer wel, wedervoer Filip de Goede, maar hoe kan ik dat ? Wie heeft uwe dochter geschaakt ?

— Wie ? Och mijn God ! Ik weet het niet !

Het gelaat des hertogen betrok en hij schudde het hoofd.

— Gij weet het niet, weervoer hij droog ; waarom komt gij dan naar mij ? Kan ik u misschien zeggen wie uwe dochter ontvoerde ? Maar, man, dat moet gij elders vragen. Gij moet u bij den schout der stede begeven en hem alles verklaren, meester Zegher.

— Dit deed ik reeds, doorluchtige heer hertog.

— Ha ! En wat zegde u de schout ?

Hier liet Zegher moedeloos het hoofd hangen.

— Eilaas ! zuchtte hij, de schout schonk mij geen troost. Hij beweerde zelfs dat... maar het is onmogelijk !

— Wat beweerde de schout ? Wat zegde hij van uw geval ?

— Maar, doorluchtige heer hertog, hetgeen hij vertelde was onzin ! riep de wapensmid uit, in wiens hert zich eene zonderlinge terugwerking voordeed, zoo dat hij allengskens opgewonden werd ; de heer schout zegde mij dat het niet bewezen was dat mijne dochter werd geschaakt. Hij drukte de dwaze meening uit dat mijne Ludwina, mijne deugdzame en reine Ludwina, zoo blank als de lelie des velds, wel met eigen vrijen wil eenen man zou hebben gevolgd. Maar dat is onzin ! Dat is onmogelijk !

De hertog bezag zijne hovelingen met onderzoekenden blik en zegde :

— Dit zou niet onmogelijk zijn, nogtans meisjes zijn zonderling van gril, en meer dan eene liep den man zelve achterna. Wat wilt gij, Zegher, de schalke min.

— De min heeft hier niets te maken, hoogedele heer hertog ! riep Zegher uit, de stem verheffende. Mijn kind is deugdzaam en zoo rein als de duive. Zij zou nooit eenen man hebben gevolgd zonder mijne voorkennis en toestemming, al ware hij de hoogste leenheer of de adelijkste edelman. Niemand zou haar hebben kunnen verleiden, want zij is fier en groot van ziel ! In hare aderen stroomt het vrije bloed van verschillige geslachten, en zij wist altoos de wulpsche jonkers en liederlijke ridders op afstand te houden en eerbied in te boezemen !

Deze woorden werden door de hovelingen op ontevreden gemor onthaald, en zij bezagen dien stoutmoedigen burger nu met stekende blikken.

Maar de oude hertog riep uit :

— Meester Zegher, uw mond spreekt roekelooze taal ! Bij mijn patroon, gij hebt eene zonderlinge doenwijze ! Is het alzoo dat gij mijne hulp en gerechtigheid komt inroepen. De eerbied voor mijne majesteit...

— Vergeef mij, hoogedele heer hertog, verzocht Zegher, weer ootmoedig ; ik kom aan den eerbied, dien ik u, mijn roemrijken vorst verschuldigd ben, geenzins te kort ; maar... ik wil mijn kind terug ! Ik moet mijne Ludwina hebben en zoo ik ze niet door uwe genadige tusschenkomst kan herwinnen... dan...

— Dan ?... vroeg op scherpen toon de hertog, die was rechtgerezen.

De wapensmid, wiens langbedwongen toorn eindelijk ontvlamde, wrong de beide reuzenvuisten en deed ze door de ruimte ronddraaien, terwijl zijne machtige leden oorschendend kraakten.

Met forsche stem riep hij uit :

— Dan zal ik mij op het volk beroepen en het zeggen dat het geene rechters heeft, die het weten te beschermen. Dan zal ik de hulp inroepen der vrije burgers en der laten zelfs, om mijn kind terug te vinden en dan... ik zweer het voor den rechtveerdigen God, die ons allen zal oordeelen ; ik zweer eigenhandig den snoodenroover van mijn kind te zullen straffen, al ware hij edelman en van hoog adellijken stam !

Nu brak een storm van verontweerdiging los in de zaal en de hovelingen schoten nderbij, alsof waren zij op het punt den roekeloozen wapensmid aan te vatten en ter plaats te kastijden.

De heer de Croy, hoogst vertoornd, was voor den wapensmid gesprongen en riep versmadend uit :

— Heisa ! Smeder, was het daarom dat ik u herwaarts moest binnenleiden. Gij beloont mijne gunst en tusschenkomst met snoode ondankbaarheid. Ha ! Misschien zoekt gij mijne ongenade bij onzen genadigen gebieder te bewerken.

— Ik wil mijn kind, mijne dochter terug ! huilde Zegher als uitzinnig van teleurstelling en smert. En kan de machtige hertog mij niet helpen, dan zal het volk dit doen. De poorters en laten, die inderwaarheid reeds te veel van wege de grooten hebben moeten verduren, zullen mij bijstaan en al moest ik gansch de Brugsche stede doen omkeeren, voortaan zal ik voor niets meer terugwijken. Ik wil en moet mijn kind hebben of de dood !

Filip de Goede, was als door den bliksem geslagen, op zijnen troonzetel neergevallen, en de magere hand uitgereikt, riep hij schril :

— Mensch ! Die taal zult gij beuren ! Uw overmoedig woord beleedigt diep onze majesteit. Gij versmaadt onze genadige...

— Geene genade, schreeuwde nu de gansch toornige vader, geene genade vraag ik, maar recht ! En zoo gij machtige hertog van Burgondië, mij geen recht kunt geven, dan zal ik, de wapensmid, mij zelf recht doen. Uw woord, Filip de Goede hoe luidt het ?

— Bij God ! Die kerel is gek en uitgebroken ! riep de hertog uit, men jage hem terstond den paleize uit.

— Mij wegjagen ? brieschte de wapensmid achteruitspringend en de zwarte vuisten zwaaiend, ha ! dat zullen wij zien. Ik zal...

— Wachten! huilde de hertog, op het punt van woede te stikken ; wachten, grijpt hem vast en brengt hem weg !

De deuren der troonzaal werden geopend, en eene menigte gewapende soldaten kwamen binnengesprongen. Zij omringden den smid en wilden hem grijpen ; maar Zegher bracht een hunner met de gebalde vuist zulken vreeselijken slag toe op het hoofd, dat de soldenier zuchtend ten gronde rolde, waar hij bewusteloos bleef liggen.

De edelvrouwen vloden gillend van angst de zaal uit en de hovelingen wakkerden met vinnig woord de soldaten aan, die den woedenden wapensmid omringden, terwijl de hertog, bijna bezwijmend van spijt en toorn, geboo l met dien oproerigen mensch gedaan te maken.

Zegher van Aertrycke, overmand door het getal wachten, zag zich kloek gegrepen om weggesleurd te worden.

Hij stak nog eenmaal de rechter vuist omhoog en huilde woest :

— Ik doe beroep op de gerechtigheid Gods ! Filip de Goede, hertog van Burgondie, gij verstoot eenen ongelukkigen vader !.. Wee u ! Gij zult het u berouwen op uw doodsbed !

— Brengt hem weg ! krijschte de hertog zielend van toorn, hij is schuldig aan majesteitschennis ! Voert hem naar den kerker ! Wij zullen over zijn lot beslissen !

En nu werd de ongelukkige vader, wiens lieve dochter men had geroofd, wiens levensgeluk was verbrijzeld, daarbij naar den akeligen kerker gesleurd, waar hij onder de zwaarste beschuldiging werd opgesloten.

Dit had de arme Zegher met zijn bezoek aan den hertog gewonnen.

IV.

Een zonderling monnik

Een paar dagen waren verloopen.

In de aloude taveerne « Sint Christoffel » was er veel volk en de slimme Lucas Sparck maakte goede winst.

Een aantal lieden waren er immers te zamen gekomen, ten einde wat nieuws te vernemen aangaande de droeve gebeurtenissen welke het gezin van den alom geachten wapensmid in diep ongeluk en het zwaarste verdriet hadden gedompeld.

In dien tijd dat de nieuwspapieren onbekend waren, nam men zijnen toevlucht tot den herbergier, daar deze in zijne tapperij alle soort van lieden ontving en uit hunnen graag pratenden mond allerhande nieuwsjes overnam, het eene wat min weerd dan het andere.

Alzoo kwam het dat in de twee plaatsen, die de gelagzaal der taveerne Sint Christoffel uitmaakten, talrijke poorters der goede stede samenzaten met wapenlieden en ander volk dat niet tot de klas der laten of lijfeigenen behoorde.

Men praatte levendig over de zoo droevige geschiedenis van de verdwenene Ludwina en den nu gekerkerden wapensmid, en menig man, die gewis het hert op de goede plaats droeg, kon zijne verontweerding en gramschap niet bedwingen. Zelfs waren enkelen zeer opgewonden en wel bijzonderlijk een eenzaam tinnenpotgieter, die als een goed vriend van Zegher Van Aertrycke bekend stond en diep door dezes wedervaren getroffen was.

Ja, daar zooeven nog had de tinnenpotgieter met geweld zijne tinnen kroes op het zware eikenhouten tafelblad geslagen, zoodat zij deerlijk gebuild werd en daarbij had de eenzame man uitgeroepen :

— De nikker mag mij halen ! Maar men zal het mij niet uit het hoofd praten. Neen. Mijn arme vriend is het slachtoffer van gemeene kuiperij ! Zijne dochter is verdwenen ! wie heeft ze geschaakt ? Wie houdt de lieve Ludwina opgesloten ? Toch geen poorter onzer goede stede, meen ik ? En dat kan evenmin het werk zijn van gemeene laten. Voorwaar, ik verklaar het hier : Er moet daar een groot geheim achter zitten.

— Een geheim !

— Gij denkt, Dirk ?

— Ja, een geheim moet daar onder zitten, een groot geheim, bevestigde de tinnenpotgieter beslist en ik zou willen wedden...

Maar hij zweeg eensklaps en bezag met stekenden blik den half onnoozelen zoon des tappers, den mismaakten Nicodemus, die wat verder stond en alles afhoorde, waarbij hij dan zeer aardig glimlachte.

De tinnenpotgieter riep hem toe :

— Heisa ! Dwaas uilskieken, gij schijnt met mijne woorden te lachen, meen ik ! Wat houdt dat in ? Waarom die zonderlingen grijns op uw scheven mond ?

De aanwezigen bezagen verbaasd den onnoozelen gast, die nu zoo dom keek als een visch.

— Het is, mompelde hij aarzelend, het is..., gij spraakt van wedden. En... hei ja ! dat gebeurt wel meer.

— Wat gebeurt er ?

— Wedden, hei ja, grinnikte Nicodemus, wedden hi, hi, hi !

En hij brak in zonderlingen schaterlach los.

Een grove keersgieter greep hem vast en duwde hem weg, uitroepende :

— Dwaze gast, laat ons met vrede ! Zie uwe moeder wenkt u.

(Wordt vervolgd).

Verboden nadruk.